

Legislativní rada vlády

Čj. 358/24

V Praze 24. června 2024

Výtisk č.:

S t a n o v i s k o

Legislativní rady vlády

**k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi,
ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu,
ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony**

I.

K celkovému zaměření návrhu

Cílem předloženého návrhu zákona je především reagovat na technologický vývoj prostředí, v němž elektronická média působí, a aktualizovat právní úpravu tak, aby odpovídala současnému stavu a situaci v provozování a šíření rozhlasového a televizního vysílání.

S ohledem na odlišnosti zákonů o České televizi a o Českém rozhlasu se navrhuje úpravy obou zákonů tak, aby formulace v nich obsažené byly obdobné a aby byly odstraněny rozdíly obou právních úprav. Dále se návrhem zákona, pokud jde o zákon o rozhlasových a televizních poplatcích, navrhuje zvýšení obou poplatků (výše rozhlasového poplatku se má navýšit o 10 Kč na 55 Kč měsíčně a výše televizního poplatku o 15 Kč na 150 Kč měsíčně). Toto navýšení, spolu se systémovou změnou spočívající v povinnosti fyzických osob, které jsou podnikateli, a právnických osob platit poplatky ve výši určené podle počtu jejich zaměstnanců, má podle předkladatele zajistit udržitelnost financování médií veřejné služby. Současně se v navrhované úpravě zavádí i mechanismus pro možnost navýšení měsíční výše obou poplatků v závislosti na inflaci od posledního zvýšení poplatků.

II.

Vztah k právu EU

Návrh zákona neimplementuje právo EU, avšak má přímý vztah především k těmto pramenům práva Evropské unie:

- čl. 107 a následujícím a dále čl. 45 a 54 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- Protokolu (č. 29) o systému veřejnoprávního vysílání v členských státech, připojeném ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie,
- nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (kodifikované znění),
- nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (EU) 2015/1589, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- sdělení Komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání (2009/C 257/01).

Návrhu zákona se dotýkají nepřímo také

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách),
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) s ohledem na měnící se situaci na trhu,
- směrnice Komise 2006/111/ES ze dne 16. listopadu 2006 o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků (kodifikované znění).

Návrhem zákona není do právního řádu České republiky přímo zapracováváno právo EU. Bude třeba prověřit, zda lze navrženou úpravu považovat za spadající pod tzv. existující podporu.

Navrženou právní úpravu je třeba s Evropskou komisí v oblasti veřejné podpory minimálně konzultovat a na základě výsledků konzultací zvolit odpovídající režim tak, aby udělovaná podpora byla slučitelná s vnitřním trhem. Pokud by po konzultaci s Evropskou komisí nebylo možno navržený režim podřadit pod existující podporu, byla by nutná přistoupit k notifikaci návrhu Evropské komisi podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie, případně by mohlo být využito i jiného režimu pro služby obecného hospodářského zájmu v souladu

s rozhodnutím Evropské komise z 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (2012/21/EU). V každém případě je zapotřebí vyjasnit, zda skutečně jde o „existující podporu“, a pokud ne, zvolit příslušný režim pro zajištění slučitelnosti veřejné podpory s vnitřním trhem Evropské unie.

III.

Způsob projednání návrhu

Návrh zákona byl projednán v připomínkovém řízení, jehož výsledky jsou uvedeny v předkládací zprávě a v části VII. materiálu.

Návrh zákona je podle předkladatele předložen vládě s rozporem s Ministerstvem práce a sociálních věcí a se 2 rozpory se zmocněnkyní vlády pro lidská práva.

Ministerstvo práce a sociálních věcí požaduje doplnit mezi povinnosti České televize, aby zpravodajské, publicistické a dokumentární pořady obsahující jiný než český jazyk Česká televize vždy opatřovala pouze mluvenou formou překladu. Předkladatel s tímto požadavkem nesouhlasí, neboť promluvy mluvčích v cizím jazyce nabízejí autenticitu a podtrhují jedinečnost zpravodajské relace. Navíc není jasné, jak by se Česká televize měla postavit k publicistickým pořadům věnovaným jazykovým menšinám, pokud budou obsahovat projev v cizím jazyce. Co se týká dokumentárních pořadů, je tento požadavek zcela nenaplnitelný, protože do řady pořadů nemůže Česká televize z autorskoprávního hlediska zasahovat. Česká televize pak uvedla, že by jí plněním navrhované povinnosti vznikly i výrazné dodatečné náklady.

Zmocněnkyně vlády pro lidská práva požaduje doplnit do zákonů o České televizi a o Českém rozhlasu povinnost, aby tyto instituce zajistily přístupnost jimi spravovaných internetových stránek a mobilních aplikací, a to tím, že je pro jejich uživatele, zejména pro osoby se zdravotním postižením, učiní vnímatelnými, ovladatelnými, srozumitelnými a stabilními. Předkladatel k shora uvedeným zásadním připomínkám zmocněnkyně vlády pro lidská práva uvedl, že navrhovaná změna by představovala nepřímou novelu zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 471/2022 Sb., který z povinnosti

zpřístupnit internetové stránky a mobilní aplikace vyjímá Českou televizi a Český rozhlas. Česká televize a Český rozhlas s návrhem nesouhlasí, protože by si vyžádal značné finanční náklady.

Návrh zákona byl projednán pracovními komisemi Legislativní rady vlády pro správní právo, pro finanční právo, pro soukromé právo a pro hodnocení dopadů regulace (RIA).

Legislativní rada vlády návrh zákona projednala na svém zasedání dne 20. června 2024.

IV.

Návrh změn

Legislativní rada vlády má k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, tyto připomínky:

Upozornění pro vládu

Předloženým návrhem zákona má dojít ke změně konstrukce pro určení výše rozhlasového poplatku a televizního poplatku u právnických osob a fyzických osob, které jsou podnikatelem. Vytrácí se vztah k vlastnictví televizního nebo rozhlasového příjemce a je nahrazen kritériem počtu zaměstnanců.

Obecně

1. V čl. I bodě 46 návrhu zákona se navrhuje, aby Česká televize měla povinnost čtvrtletně převádět čtvrtinu výnosu ze sponzorování programů a pořadů Státnímu fondu kultury České republiky, a to vždy nejpozději do konce následujícího kalendářního čtvrtletí za předchozí kalendářní čtvrtletí. Legislativní rada vlády k tomu konstatuje, že navrhuje-li se zvyšování poplatků s odůvodněním, že jejich aktuální výše není dostatečná, pak není jasný důvod, proč se příjmy České televize ze sponzorování pořadů mají převádět do Státního fondu kultury a proč nejsou ponechány k financování výroby pořadů České televize, na něž jsou sponzory poskytnuty. Právě uvedené platí tím spíše, že již v současné době Česká televize v souladu s § 11 odst. 3 zákona o České televizi, převádí čtvrtletně výnos z reklam vysílaných na programu ČT2 Státnímu fondu kultury

České republiky, a to vždy nejpozději do konce následujícího kalendářního čtvrtletí za předchozí kalendářní čtvrtletí.

2. Legislativní rada vlády doporučuje, aby s ohledem na svou povahu a účel byly do budoucna televizní i rozhlasový poplatek upraveny jako daně a byly spravovány podle daňového řádu. Rozhlasový poplatek i televizní poplatek naplňují teoretickou definici daně v širokém smyslu. V takovém případě by se měly spravovat v nalézací i platební rovině podle daňového řádu, nicméně tomu tak není, což je koncepčně chybné a matoucí řešení.
3. Legislativní rada vlády v příloze k tomuto stanovisku vládě doporučuje vypustit požadavek, aby podmínkou pro členství v Poradním orgánu pro schvalování nové významné služby bylo státní občanství České republiky, a to s ohledem na nediskriminaci občanů ostatních členských států Evropské unie.
4. Legislativní rada vlády doporučuje vládě v části třetí čl. V bodech 8 až 10 návrhu zákona nahradit ukazatel počtu zaměstnanců ukazatelem skutečnosti, v jaké je poplatník kategorii z hlediska počtu zaměstnanců podle § 5 odst. 3 zákona o rozhlasových a televizních poplatcích, ve znění změn navržených v části třetí čl. V bodě 6 návrhu zákona. Pokud by k takovému nahrazení nedošlo, byli by správci poplatků pravděpodobně doslova zavaleni oznámeními o změně počtu zaměstnanců. Navrhovaná změna je promítnuta do přílohy k tomuto stanovisku.
5. Členové Legislativní rady vlády nejsou jednotni v tom, zda z hlediska ústavního práva je v pořádku, aby v případě 6 % inflace docházelo ke zvýšení měsíční výše rozhlasového poplatku a měsíční výše televizního poplatku o 6 % cestou nařízení vlády. V příloze ke stanovisku Legislativní rady vlády je proto navržen mechanismus obdobný jako v ustanovení § 21 odst. 7 zákona o pozemních komunikacích (tj. vyhlášení nové výše poplatku sdělením Ministerstva kultury ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv).
6. Legislativní rada vlády doporučuje vládě, aby se pro účely určení výše rozhlasového poplatku a televizního poplatku, placeného právnickou osobou nebo fyzickou osobou, která je podnikatelem, rozuměl počtem zaměstnanců v pracovním poměru počet zaměstnanců přepočtený na plné pracovní úvazky. Tato změna je promítnuta do přílohy k tomuto stanovisku.
7. V čl. I bodě 22 a v čl. III bodě 23 návrhu zákona se do zákonů o České televizi a o Českém rozhlasu navrhuje doplnit, aby ministr kultury s generálním ředitelem

České televize a s generálním ředitelem Českého rozhlasu uzavíral Memorandum o způsobu naplňování veřejné služby v oblasti televizního, respektive rozhlasového vysílání. K této úpravě je třeba upozornit, že navrhovaným postupem může dojít k oslabení nezávislosti České televize a Českého rozhlasu na moci výkonné, mj. proto, že podle úpravy doplňované čl. I bodu 40 a čl. III bodu 41 návrhu zákona do zákonů o České televizi a o Českém rozhlasu má navíc být nenaplňování memoranda důvodem pro odvolání generálního ředitele České televize, resp. Českého rozhlasu z funkce. Pojem „veřejná služba“ navíc nelze dotvářet pomocí Memoranda. Co se rozumí veřejnou službou, by mělo být jasné přímo z textu zákona, bez ingerence moci výkonné. Z tohoto důvodu jsou v příloze k tomuto stanovisku příslušná ustanovení, týkající se Memoranda o způsobu naplňování veřejné služby v oblasti televizního, respektive rozhlasového vysílání, z návrhu zákona vypuštěna.

8. Legislativní rada vlády dále poukazuje na nestandardní úpravu, podle které mají Česká televize a Český rozhlas „*příspěvat k postupu proti dezinformacím*“ (viz čl. I bod 1 a čl. II bod 2 návrhu). Již nyní je jednou z povinností obou médií veřejné služby „poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů“. Bude-li tato formulace rozšířena o „příspěvání k postupu proti dezinformacím“, může vzniknout výkladový problém, co vlastně tento dovětek znamená ve vztahu k právě citovanému stávajícímu zákonnému pravidlu. Ustanovení lze chápat tak, že již samo „poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů“ v sobě implicitně zahrnuje potírání dezinformací, neboť k jejich potírání může efektivně sloužit právě objektivita, ověřenost, vyváženost, všestrannost poskytovaných informací. Takové rozvinutí stávajícího pravidla se tedy může jevit jako nadbytečné. Možný je však i opačný výklad, tedy že nejde o pouhé rozvinutí již existujícího pravidla, ale o jeho doplnění o něco, co Česká televize a Český rozhlas doposud činit nemusely, pak se ovšem navržená formulace může ukázat jako problematická. Česká televize a Český rozhlas by pak zřejmě byly povinny dezinformace aktivně vyhledávat, aby mohly přispět k postupu proti nim. Samotný pojem dezinformace se v právním řádu neobjevuje a rozlišit dezinformaci od jiného nepravdivého či zavádějícího sdělení (např. misinformation) může v praxi činit problémy. Navíc není jasné ani to, kdo by měl být hlavním realizátorem postupu, ke kterému by

Česká televize a Český rozhlas měly přispívat. Tato připomínka není zohledněna v příloze k tomuto stanovisku.

9. Legislativní rada vlády upozorňuje vládu na skutečnost, že předložený návrh zákona obsahuje mnoho změn, které nebyly součástí meziresortního připomínkového řízení (jde např. o ustanovení upravující schvalování nové významné služby, indexaci poplatků, memorandum o způsobu naplňování veřejné služby v oblasti televizního a rozhlasového vysílání, povinnost poskytovatele připojení k internetu na území České republiky sdělit provozovateli vysílání ze zákona údaje o odběratelích, se kterými uzavřel smlouvu o poskytování internetového připojení apod.).

K jednotlivým ustanovením

Připomínky k jednotlivým ustanovením návrhu zákona jsou obsaženy v příloze k tomuto stanovisku.

K důvodové zprávě

1. Důvodovou zprávu upravit tak, aby odpovídala vládou schválenému návrhu zákona.
2. Do důvodové zprávy doplnit, zda byla v této věci konzultována Evropská komise za účelem zjištění, nakolik jsou naplněny podmínky nařízení uvedených v části II tohoto stanoviska, zejména podmínka zvýšení rozpočtu povoleného režimu podpor přesahující 20 %, respektive z jakých ukazatelů se má v takové situaci vycházet při ověření, zda nedochází k překročení hranice 20 %.
3. V důvodové zprávě blíže vysvětlit pojem „vysílání“ ve vztahu k právu Evropské unie.
4. V důvodové zprávě blíže upřesnit, co se rozumí pořadem se sportovní tematikou.
5. V důvodové zprávě objasnit, co se rozumí skupinovým zájmem.

K závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace (RIA)

1. V části *Popis existujícího stavu a Definice problému* doplnit popis problémů, které jsou následně řešeny ve variantách a návrzích řešení. Aktuální podoba je nedostatečná a popis problematiky není věcně provázán s návrhy variant řešení. Rovněž chybí relevantní ekonomické údaje, zejména existující náklady České televize a Českého rozhlasu v porovnání s výnosy z koncesionářských poplatků

a výnosy z povoleného rozsahu reklamy. Chybí také definice toho, proč a v čem je současné financování nedostatečné, tedy jaký rozsah financování je třeba, aby bylo možné plnit veřejnoprávní funkce těchto médií.

2. V části *Varianty řešení* ve skutečnosti jde o popis předem vybraných řešení, nikoliv o skutečné varianty. Navíc varianty řešení u jednotlivých problémů nekorespondují s popisem problémů. Je nutno doplnit k jednotlivým okruhům problémů reálné varianty řešení a celou kapitolu restrukturalizovat.
3. Podle dopracování kapitoly *Návrh variant řešení* je potom obdobným způsobem nutné dopracovat následující kapitoly – *Vyhodnocení variant* a *Výběr zvoleného řešení*.

K platnému znění navrženými novelami dotčených částí zákonů s vyznačením navrhovaných změn

Do tohoto platného znění promítnout změny předloženého návrhu zákona schválené vládou.

V.

Závěr

Legislativní rada vlády doporučuje vládě s ch v á l i t návrh zákona, kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a přijmout k němu usnesení vlády a v něm stanovit:

„V l á d a

I. s ch v a l u j e návrh zákona, kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, s úpravami podle připomínek obsažených ve stanovisku Legislativní rady vlády a podle závěrů vlády;

II. u k l á d á ministru kultury vypracovat konečné znění vládního návrhu zákona podle bodu I tohoto usnesení;

III. p o v ě ř u j e

1. předsedu vlády, aby předložil vládní návrh zákona podle bodů I a II tohoto usnesení předsedkyni Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky k dalšímu projednání,

2. ministra kultury, aby odůvodnil vládní návrh zákona v Parlamentu České republiky;

IV. z m o c ň u j e předsedu vlády, aby na základě odůvodněné žádosti ministra kultury pověřil plněním úkolu podle bodu III/2 tohoto usnesení jiného člena vlády.“.

JUDr. MgA. Michal Šalomoun, Ph.D.
ministr pro legislativu
a předseda Legislativní rady vlády

Příloha: Přípomínky k jednotlivým ustanovením návrhu zákona